

พระราชบัญญัติ

ข้อมูลข่าวสารของราชการ

พ.ศ. 2540

กับการบริหารที่โปร่งใสตรวจสอบได้
โดย

ชัชทอง โอภาสศิริวิทย์

ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี

เจตนารมณ์ของกฎหมาย

- ❖ ให้ประชาชนมีโอกาสรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่างๆ ของรัฐอย่างกว้างขวาง เพื่อให้สามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้โดยถูกต้องตรงตามความเป็นจริง ส่งเสริมให้รัฐบาลเป็นไปโดยประชาชนมากยิ่งขึ้น
- ❖ เพื่อคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารของราชการ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550

มาตรา ๕๖ บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น เว้นแต่การเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารนั้นจะกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประชาชน หรือส่วนได้เสียอันพึงได้รับความคุ้มครองของบุคคลอื่น หรือเป็นข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550

มาตรา ๕๗ บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจากหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ก่อนการอนุญาตหรือการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมใดที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสีย สำคัญอื่นใดที่เกี่ยวกับตนหรือชุมชนท้องถิ่น และมีสิทธิแสดงความคิดเห็นของตนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปประกอบการพิจารณาในเรื่องดังกล่าว

ฯลฯ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550

มาตรา ๖๑ สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครองในการได้รับข้อมูลที่เป็นความจริง

ฯลฯ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550

มาตรา ๖๒ บุคคลย่อมมีสิทธิติดตามและร้องขอให้มีการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ

บุคคลซึ่งให้ข้อมูลโดยสุจริตแก่องค์กรตรวจสอบการใช้ อำนาจรัฐหรือหน่วยงานของรัฐเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐย่อมได้รับความคุ้มครอง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550

มาตรา ๘๓ รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังต่อไปนี้

(๑) ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น

(๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจทางการเมืองการวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะ

(๓) ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐทุกระดับ ฯลฯ

“หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่”

“หน่วยงานของรัฐ”

ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค
ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ ส่วนราชการ
สังกัดรัฐสภา ศาลเฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการ
พิจารณาพิพากษาคดี องค์การควบคุมการ
ประกอบวิชาชีพ หน่วยงานอิสระของรัฐและ
หน่วยงานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“เจ้าหน้าที่”

ผู้ซึ่งปฏิบัติงานให้แก่หน่วยงานของรัฐ

สิทธิของประชาชน

(ตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ)

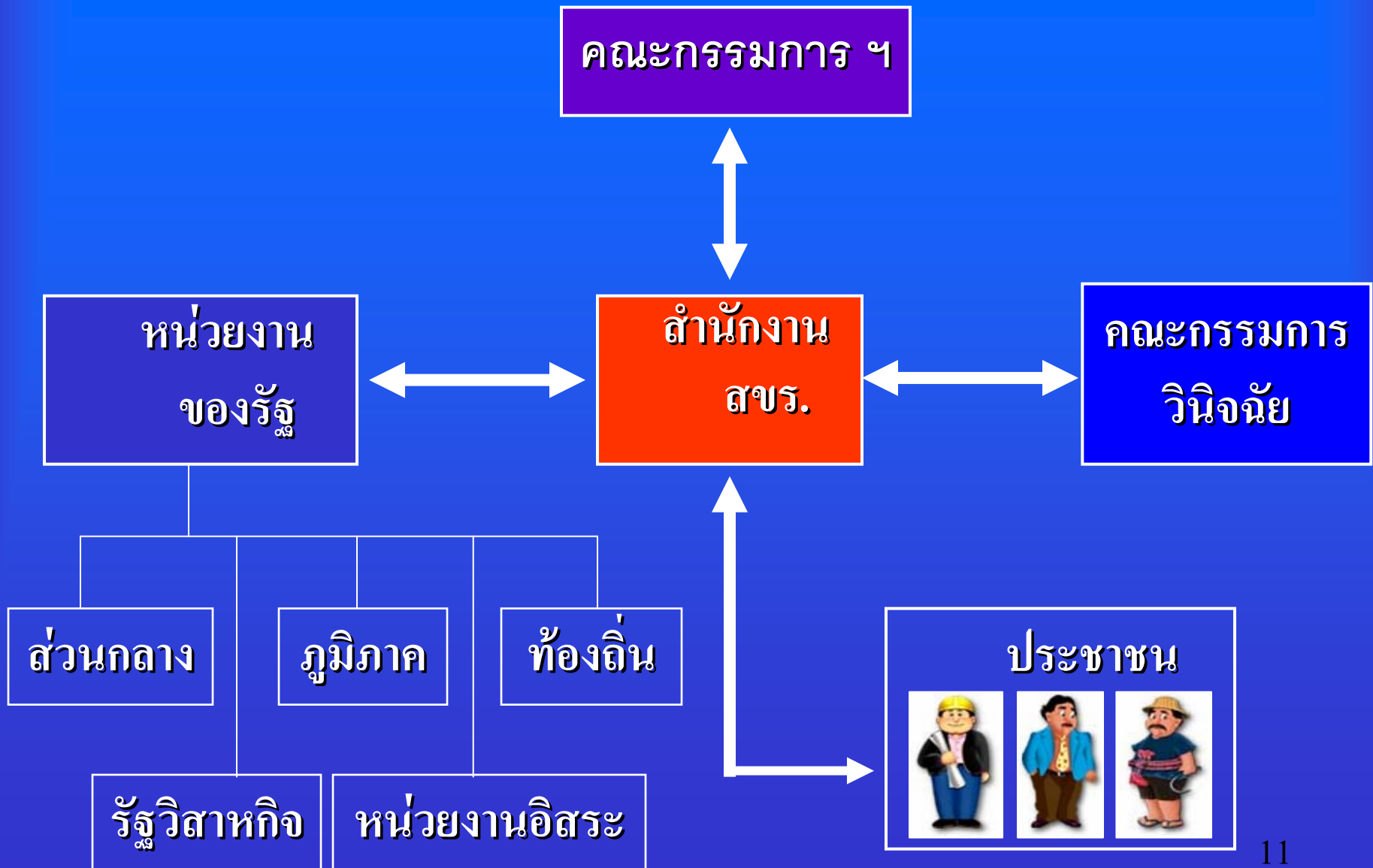
1. สิทธิในการเข้าตรวจดูข้อมูลข่าวสาร
2. สิทธิที่จะยื่นคำขอข้อมูลข่าวสาร
3. สิทธิขอตรวจดูข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตน

สิทธิของประชาชน

(ต่อ)

4. สิทธิที่จะได้รับความรู้ความคุ้มครองมิให้มีการนำข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไปใช้อย่างไม่เหมาะสม
5. สิทธิในการร้องเรียนหน่วยงานของรัฐ
6. สิทธิในการอุทธรณ์คำสั่งต่าง ๆ ของหน่วยงานของรัฐ

ความสัมพันธ์กับกลไกต่าง ๆ



พระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

พ.ศ. ๒๕๔๖

มาตรา ๔๓ การปฏิบัติราชการในเรื่องใดๆ โดยปกติ
ให้ถือว่าเป็นเรื่องเปิดเผย เว้นแต่ในกรณีมีความ
จำเป็นอย่างยิ่ง....

มาตรา ๔๔ ส่วนราชการต้องจัดให้มีการเปิดเผย
ข้อมูลเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายประจำปี รายการ
เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง....

ครรชนี่ชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชันของประเทศไทย (พ.ศ. ๒๕๓๘ - ๒๕๔๘)

ปี	คะแนน	อันดับ	จำนวนประเทศ
๒๕๓๘	๒.๓๕	๓๔	๔๑
๒๕๓๙	๓.๓๓	๓๓	๕๔
๒๕๔๐	๓.๐๖	๓๕	๕๒
๒๕๔๑	๓.๐๐	๖๑	๘๕
๒๕๔๒	๓.๒๐	๖๘	๙๘
๒๕๔๓	๓.๒๐	๖๐	๙๐
๒๕๔๔	๓.๒๐	๖๑	๙๑
๒๕๔๕	๓.๒๐	๖๔	๑๐๒
๒๕๔๖	๓.๓๐	๗๐	๑๓๓
๒๕๔๗	๓.๖๐	๖๔	๑๔๖
๒๕๔๘	๓.๘๐	๕๕	๑๕๕

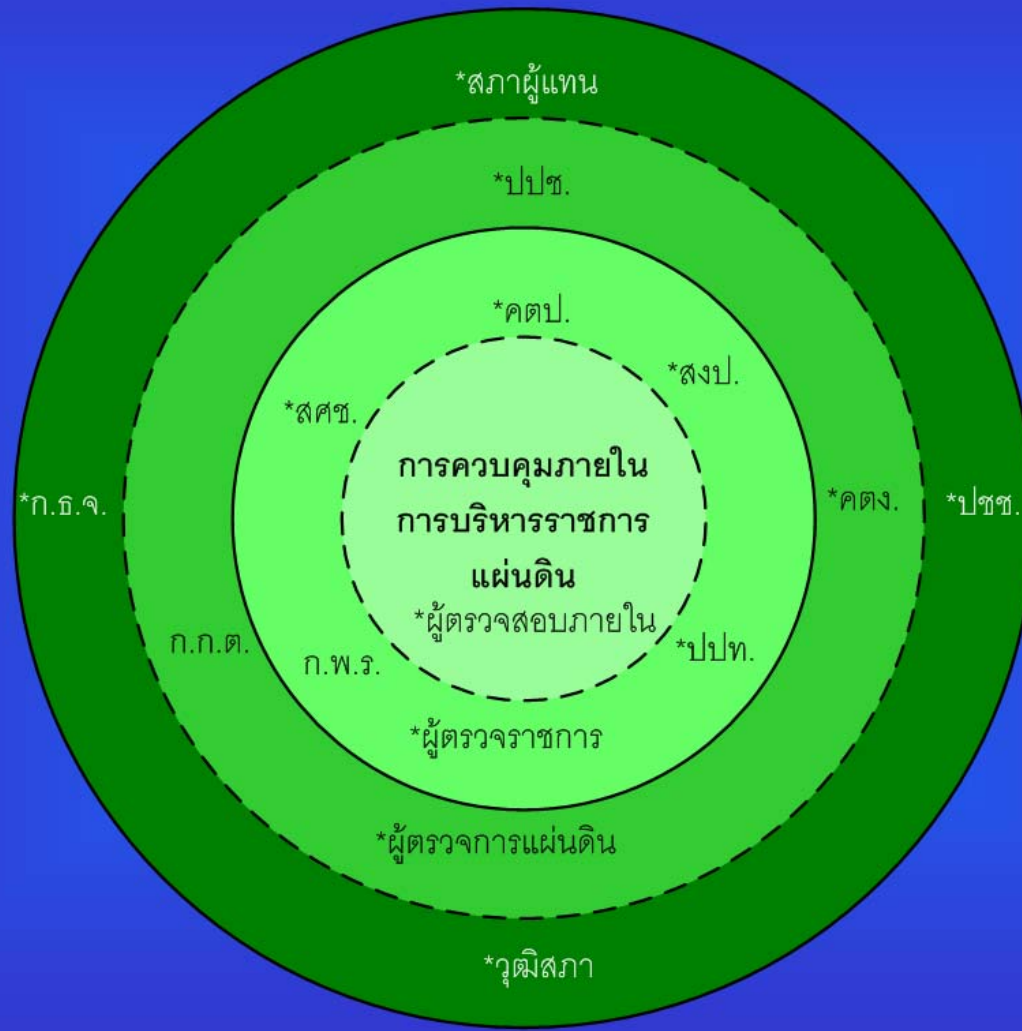
**ครุฑนี้ชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน
ประจำปี ๒๕๔๘ ของประเทศไทยในภูมิภาค**

อันดับใน		ประเทศ	คะแนน
เอเชีย	ทั้งหมด		
๑	๕	สิงคโปร์	๘.๔
๒	๑๕	ฮ่องกง	๘.๓
๓	๒๑	ญี่ปุ่น	๗.๓
๔	๓๒	ไต้หวัน	๕.๘
๕	๓๕	มาเลเซีย	๕.๑
๖	๔๐	เกาหลีใต้	๕.๐
๗	๕๕	ไทย	๓.๘
๘	๗๗	ลาว	๓.๓
๙	๗๘	จีน	๓.๒

ดรรชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน ประจำปี 2551 -2552 ของประเทศไทยในภูมิภาค

อันดับใน				ประเทศ	คะแนน	
เอเชีย		โลก			2551	2552
2551	2552	2551	2552			
1	1	4	3	สิงคโปร์	9.2	9.2
2	2	12	12	ฮ่องกง	8.1	8.2
3	3	18	17	ญี่ปุ่น	7.3	7.7
4	4	39	37	ไต้หวัน	5.7	5.6
5	5	40	39	เกาหลีใต้	5.6	5.5
6	6	47	56	มาเลเซีย	5.1	4.5
7	7	72	79	จีน	3.6	3.6
8	8	80	84	ไทย	3.5	3.4

ระบบการควบคุมตรวจสอบการบริหารราชการแผ่นดิน



ระบบการควบคุมตรวจสอบการบริหารราชการแผ่นดิน

ระบบการควบคุมตรวจสอบ แบ่งได้เป็น 2 ชั้น 4 วง

ชั้นใน

- **วงในสุด** คือ กลไกการกำกับตรวจสอบภายในของฝ่ายบริหาร เช่น การควบคุมภายใน การตรวจสอบภายใน ฯลฯ
- **วงที่สอง** คือ หน่วยงานตรวจสอบภายนอกของฝ่ายบริหาร เช่น สภาพัฒน์ สงป. ปปท. ผู้ตรวจราชการ และ คตป. ฯลฯ

ชั้นนอก

- **วงที่สาม** คือ หน่วยตรวจสอบภายนอกฝ่ายบริหาร เช่น ปปช. สตง. ผู้ตรวจการแผ่นดิน ก.ก.ต. ฯลฯ
- **วงที่สี่** คือ หน่วยตรวจสอบภายนอกฝ่ายบริหาร เช่น สภาผู้แทน วุฒิสภา ภาคประชาชน ก.ธ.จ. ฯลฯ

ความเชื่อมต่อของ พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ
กับ

พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และ
พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์
และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

มาตรา 3/1 การบริหารราชการตามพระราชบัญญัตินี้ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน การลดภารกิจและยุบเลิกหน่วยงานที่ไม่จำเป็น การกระจายภารกิจและทรัพยากรให้แก่ท้องถิ่น การกระจายอำนาจตัดสินใจ การอำนวยความสะดวก และการตอบสนองความต้องการของประชาชน ทั้งนี้ โดยมีผู้รับผิดชอบต่อผลของงาน

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (มาตรา 3/1) (ต่อ)

การจัดสรรงบประมาณ และการบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ที่ต้องคำนึงถึงหลักการตามวรรคหนึ่ง

ในการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการ ต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้คำนึงถึงความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมของประชาชน การเปิดเผยข้อมูล การติดตามตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ตามความเหมาะสมของแต่ละภารกิจ

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ได้แก่ การบริหารราชการเพื่อบรรลุเป้าหมาย :

- ✎ เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
- ✎ เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
- ✎ ความมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจ

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

- ✍ การไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
- ✍ มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการ ให้ทันต่อสถานการณ์
- ✍ ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ
- ✍ มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ